

ERFGOED BRUSSEL

Een publicatie van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest

DOSSIER
TERUG NAAR SCHOOL

N°001
NOVEMBER 2011

DE SUBSIDIES VOOR DE BESCHERMDE SCHOLEN

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd in 1989 in het leven geroepen en is bevoegd voor het beheer van onroerend erfgoed. Het verleent subsidies voor werken tot het onderhoud, het behoud, de restauratie en het herstel in de oorspronkelijke staat van beschermde gebouwen in het bezit van private eigenaars en van sommige openbare eigenaars, waaronder de 'door de overheden ingerichte of betoelaagde onderwijsinstellingen'. Van het dertigtal onderwijsinstellingen dat een wettelijke vrijwaring geniet (zie p.) zijn er 22 beschermd als monument. Deze komen dus in aanmerking voor subsidies. Sommige hiervan werden beschermd omwille van hun specifieke architecturale typologie maar hebben nu een andere bestemming gekregen, zoals huisvesting of plaats voor evenementen. In elk geval kunnen uitsluitend werken tot behoud en restauratie alsook de voorstudies voor restauratie worden gesubsidieerd. De aanpassingen nodig voor herbestemming, renovatie met het oog op modernisering, de verbetering van het comfort of de naleving van de normen, met name op het gebied van energie en hygiëne, worden niet gedekt door de subsidies voor beschermde monumenten. Scholen die nog als school worden gebruikt, kunnen wel onder andere subsidiërende overheden ressorteren.

In 1996 behandelde de Directie Monumenten en Landschappen het eerste subsidieaanvraagdossier ingediend door de Stad Brussel, openbaar eigenaar. Het ging om de restauratie van de luifel boven de hoofdingang van de kleuterschool overworpen door Victor Horta (1861-1947) in de Sint-Gisleinstraat in Brussel, als monument beschermd op 30 maart 1976. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikte toen nog niet over een reglement inzake de toekenning van subsidies voor werken aan beschermde gebouwen van openbare eigenaars. Bijgevolg werd het Koninklijk Besluit van 22 februari 1974 toegepast, dat de Staat toeliet de provincies, gemeenten, OCMW's, kerkfabrieken, enz. te subsidiëren voor onderhouds-, versterkings- of restauratiewerken aan een beschermd monument of burgerlijk gebouw. Er was voorzien in een tussenkomst van 60% van het bedrag van de werken, aangevuld met de 20% voor rekening van de voormalige Provincie Brabant. Het Gewest financierde dus 80% van het bedrag van de restauratiewerken, inclusief btw. Het algemene stelsel van subsidies voor beschermd erfgoed wordt nu geregeld door het Koninklijk Besluit van 30 april 2003, namelijk 80% voor de publieke sector en 40% (onder voorwaarden te verhogen tot 80%) voor de privésector. Merken we op dat de schoolgebouwen van het vrij gesubsidieerd onderwijs in dit subsidiestelsel worden gelijkgesteld met publieke entiteiten en dus ook het subsidiepercentage van 80% kunnen genieten.

Van 1989 tot 2010 verleende het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 39 subsidies met betrekking tot dertien scholen, goed voor ongeveer € 16.200.000, als volgt uitgesplitst: € 12.600.000 voor openbare of daarmee gelijkgestelde goederen (of 8,9% van het totaal van de subsidies in de openbare sector) en € 3.600.000 voor privégoederen (of 4,9% van het totaal van de subsidies in de privésector). Dit laatste betrof uitsluitend de oude veeartsenijschool van Anderlecht, waarvan woningen zijn gemaakt. De uitvoering van deze grote restauraties wordt op verschillende manieren benaderd, afhankelijk van de staat van deze gebouwen. Na een al dan niet lange fase van voorstudies wordt de restauratie hetzij in één grote bewerking, hetzij in verschillende fases uitgevoerd. In dat laatste geval worden verscheidene opeenvolgende subsidies toegekend voor eenzelfde restauratieproject.

TABEL: LIJST VAN SCHOLEN WAAR DOOR HET GEWEST
GESUBSIDIEERDE WERKEN ZIJN UITGEVOERD,
MET OPGAVE VAN HET SAMENGETELDE BEDRAG VAN
DE VERSCHILLENDE SUBSIDIES PER PROJECT

Voormalige Veeartsenijschool van Kuregem* en park	€ 3 773 589,17	6 private subsidies	2001 - 2008
<i>Ecole de Dessin et de Modelage*</i> in Sint-Jans-Molenbeek	€ 3 409 790,18	7 publieke subsidies	1996 - 2005
<i>Lycée Jacquain</i> in het Leopoldpark in Brussel	€ 2 495 180,77	1 publieke subsidie	2007
Sint-Jan-Berchmanscollege in Brussel	€ 1 437 622,34	5 publieke subsidies	2006 - 2009
<i>Ecole communale n° 6 J. J. Michel</i> in Sint-Gillis	€ 1 377 113,13	1 publieke subsidie	2008
Kleuterschool Sint-Gisleinstraat in Brussel	€ 1 097 803,21	3 publieke subsidies	1996 - 2000
Voormalig sociologisch instituut (bibliotheek Solvay)	€ 1 033 518,64	3 publieke subsidies	2004 - 2011
<i>Institut Diderot/Athénée Funck-André</i> in Brussel	€ 574 144,65	1 publieke subsidie	2005
School van het eerste gemeentehuis van Laken	€ 411 195,51	1 publieke subsidie	2008
Gemeenteschool nr. 4 van Vorst (<i>Ecole en Couleurs</i>)	€ 404 615,27	2 publieke subsidies	2008 - 2010
<i>Groupe scolaire Josaphat</i> gevormd door de <i>Ecole communale n° 1</i> , het gymnasium en de voormalige industriële school in Schaarbeek	€ 255 120,85	5 publieke subsidies	2005 - 2009
Voormalig eigendom Lindthout (<i>Centre Scolaire du Sacré-Coeur de Lindthout</i>) in Sint-Lambrechts-Woluwe	€ 110 929,97	3 publieke subsidies	2008 - 2009
Voormalig domein Walckiers (<i>Institut de la Sainte-Famille d'Helmet</i>) in Schaarbeek	€ 28 994,75	1 publieke subsidie	2008

REDACTIECOMITÉ

Stéphane Demeter, Paula Dumont,
Cecilia Paredes en Jean-Marc Basy, met de medewerking van Anne-Sophie Walazyc voor het kabinet van Charles Picqué, Minister-President belast met Monumenten en Landschappen

COÖRDINATIE PRODUCTIE

Koen de Visscher

REDACTIE

Dossier: Françoise Jurion-de Waha, Harry Lelièvre, Muriel Muret, Jean-Marc Basy, Nicolas Creplet, Barbara Van Der Wee, Françoise Boelens

Varia: Anne-Sophie Augustyniak

News: Françoise Boelens, Ann Degraeve, Eric Demelene, Paula Dumont, Catherine Lerclercq, Harry Lelièvre, Brigitte Vanderbrugghen, Thierry Wauters

VORMGEVING

supersimple.be

DRUK

Dereume Printing

VERANTWOORDELIJK UITGEVER

Patrick Crahay, Directie Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, CCN - Vooruitgangstraat 80, 1035 Brussel

De artikelen zijn gepubliceerd onder de verantwoordelijkheid van de auteurs. Alle rechten voor het reproduceren, vertalen of herwerken zijn voorbehouden.

HERKOMST VAN DE FOTO'S

De meeste iconografische documenten werden ter beschikking gesteld door de auteurs en zijn afkomstig van verschillende verzamelingen (referentie bij elke illustratie).

FOTO OMSLAG

School van de tuinwijk Het Rad in Anderlecht (© www.sergebrison.com, 2008).

LIJST MET AFKORTINGEN

AAM - Archives d'Architecture Moderne

KCML - Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen

KIK - Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium

MBHG - Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Documentatiecentrum - Bestuur Ruimtelijke Ordening en Huisvesting)

Mochten er ondanks onze inspanningen om alle reproductierechten te betalen, toch nog gerechtigden zijn die niet gecontacteerd werden, dan worden zij verzocht zich kenbaar te maken bij de Directie Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

ISNN

2034-5771

WETTELIJK DEPOT

D/2011/6860/015